

духовної емансипації народу, було недостатньо. Для лужицьких сербів німецька Реформація як широкий надетнічний суспільно-політичний рух, наступна німецька раціонально-гуманістична ідея привнесли до середовища таких лужицьких інтелектуалів, як Мень, Моллер, Шерах, Френцель, етикорелігійні переконання, які вплинули не тільки на процес еволюції серболужицьких мов, але й на саме ставлення до власної мови. Тому не випадково, що мова стала одним з перших пунктів ідеологічної програми серболужицького пробудження, а з часом – незмінним пунктом у парадигмі етнічного збереження та розвитку, визнавалася основою формування культури та ідентичності народу.

Об'єктивність появи мовної ідеології в природі лужицького етнозберігаючого руху, практику суспільно-політичної толерантності та релігійну терпимість у змісті парадигми власного збереження, безумовно, можна вважати обрентованою амбіційною етнополітичною програмою, тому що з огляду на чисельність самого серболужицького народу можливе втілення в практику етнозбереження програми активної політичної боротьби таїло в собі загрозу значних репресій з боку влади та, відповідно, перспективу повного знищення сербів. Іншими словами, в природі змісту концепції серболужицької етнічної емансипації внутріполітичні аспекти, на відміну від мовних, у цей період лужицької історії об'єктивно не могли визначати основну сутність етнозберігаючої програми.

Складовими частинами етнозберігаючої парадигми лужицького народу у цей час стали мовні ідеології в змісті концепції серболужицької етнічної емансипації, практика суспільно-політичної толерантності та релігійна терпимість у змісті програми, що, безумовно, можна вважати консервативною, але все ж оптимально зваженою політичною програмою етнічного руху. При цьому, саме духовний мімізис з боку лужицьких інтелектуалів до німецьких, а потім і вплив «німецького націоналізму» стали спонукальним чинником для усвідомлення сербами необхідності збереження своєї етнічної специфіки. Відповідно до світоглядних зразків ідеї німецької національної консолідації з неминучістю підштовхували лужичан у бік емансипації етнокультурного і, не в останню чергу, власного мовно-літературного контексту. При цьому останній відіграв визначальну роль не тільки на епохальному етапі духовного пробудження, але в кінцевому підсумку сформував спочатку ідею регіональної відмінності, а потім і забезпечив збереження та розвиток серболужицької етнічної специфіки.

Своєрідність процесу формування лужицької етнозберігаючої ідеології полягає в тому, що в її змісті, конкретно в співвідношенні культури та історії, перше має перевагу над другим. Фактично, завдячуючи культурі, серболужичани ідентифікували себе етнічно протягом багатьох століть. Лужицьке пробудження – це своєрідний германо-слов'янський симбіоз, у якому співіснували соціальна ідеологія титульного етносу та філософія національного самозбереження.

Таким чином, можна констатувати: до початку XIX ст. на фоні процесу модернізації та поширення принципу національності в Німеччині у серболужичан формувалася досить екліктична парадигма власного етнозбереження. У ній поєдналася програма власного етнічного збереження із вимушеною необхідністю враховувати суспільно-політичне та культурне німецьке

оточення. Цілком логічно, що до наявних політичних умов лужицькі духовні діячі виходили із культурного завдання своєї етнозберігаючої програми, а ставка на розвиток етнічної свідомості робилася на мову.

Список використаних джерел

1. Бобровский, МК., 1825. 'Краткая записка из путешествия по Верхней Лужице', *Вестник Европы*, №4, с.252–264. // Bobrovskij, MK., 1825. 'Kratkaja zapiska iz puteshestvija po Verhnej Luzhice', *Vestnik Evropy*, №4, s.252–264.
2. 'Бодянский О. – Максимовичу М. Лист. 18.02.1835', *IP НБ НАН*, Ф.53 (Архив Данилова), арк.5–7. // 'Bodjans'kij O. – Maksimovichu M. List. 18.02.1835', *IR NB NAN*, F.53 (Arhiv Danilova), ark.5–7.
3. Bogusławski, Wilhelm Józef, 1861. 'Rys dziejów serbo-luzickich', [Online], Petersburg: *Naklady autora*, 352 s., Mode of access: <http://books.google.de>.
4. Enchiridion Vandalicum: Ein Niedersorbisches Sprachdenkmal indem Jahre 1610 / Andreae Thareus. Herausgegeben und mit einer Einleitung undwiss. Kommentaren versehen von Heinz Schuster-Šewc, Bautzen: Domowina-Verlag, 1990, 304 s.
5. Hórnik, M., 1880. 'Wutworjenjenašejespisownejerče a jejezbliženje z delnjoserbskej', [Online], *ČMS*, L. LXXXIII, s.155–164, Mode of access: <http://www.serbski-institut.de.pdf>
6. 'Hórnik, Michał: Serbska přisaha, pomnikryče z třećeještwórce 15. Lětstotka', [Online], *ČMS*, 1875, L. XXVIII, s.49–53, Mode of access: <http://digital.slub-dresden.de>.
7. Jordan, JP., 1841. 'Grammatikder wendisch-serbischen Spracheinder Oberlausitz', [Online], Prag: Ehrlich, 204 s., Mode of access: <http://books.google.ru/books>.
8. Schmalzer, Johann Ernst, 1841. 'Mały Sserb, aby, Serske a njemskeromlowenja', [Online], Budyšin: Wellersche Buchhandlung, 163 s., Mode of access: <http://play.google.com/store/books/details>
9. Smolef, J., 1864. 'Přeměnenjaserbskejeryčewot'. 13 do 16 lětstotka, *Lužičan*, №5, s.24–25.
10. Smoljar, JA., 1917. 'Autobiografija. Wudał A. Černý', [Online], *ČMS*, Let. LXX, 23 s., Mode of access: <http://www.skripta.info.pdf>.
11. Walde, Martin. 2006. 'Katholisches versus evangelisches Milieubeiden Sorben', [Online], *Lětopis*, Čo.53, Zw.2, s.15–28, Mode of access: <http://www.serbski-institut.de.pdf>

Bevzyuk E. V., dr. of Sciences (History), Associate Professor, Uzhhorod National University (Ukraine, Uzhhorod), bevzyuk@gmail.com

Languageas a factor of conservation of the Lusatianethnos

The research of different aspects of a history and culture of the slavs is a complex branch of science. Along with the historical problems, it includes linguistics, literature–study, ethnography and other social studies. In the light of the past and present, the analysis of the Slavonic ethnos has sufficient scientific traditions, which arised from the end XVIII – beginning of XIX centuries. That's why, the named research is devoted to the following problems.

Keywords: nation, Slavs, Lusatian Serbs, idea, ideology, revolution, empire, national policy, sources, archives, Germany.

* * *

УДК 329.05

Буряченко О. В.,

пошукач кафедри політичних наук,
Національний педагогічний університет
ім. М. П. Драгоманова (Україна, Київ),
Voua@ukr.net, ORCID 0000–0001–5308–2570

ІНСТИТУАЛІЗАЦІЯ ПОЛІТИЧНИХ ПАРТІЙ УКРАЇНИ ЯК ЧИННИК ФОРМУВАННЯ ПОЗИТИВНОЇ РЕПУТАЦІЇ

Досліджено феномен репутації політичної партії як певної суспільної цінності, від наявності і якості якої залежить успіх її діяльності на політичній арені. Проаналізовано сутність і значення інституалізації політичних партій, як чинника, що сприяє формуванню їх позитивної репутації у суспільній свідомості українських громадян.

Ключові слова: репутація, репутаційний капітал, політична партія, інституалізація, політична цінність, імідж політичних партій.

Інтерес до проблеми формування репутації політичних партій в українському суспільстві сьогодні почав стрімко зростати. У 2018 р. в Україні діяло 354 політичні партії, що є одним із найвищих показників в Європі [5]. З урахуванням такої значної кількості, проблема їх вибору вирішується більшістю громадян України не на основі партійних виборчих програм, а під впливом певного враження від їхніх образів в ЗМІ й уявлень про них, що сформувалися в різних електоральних групах. При цьому в масовій свідомості все більш закріплюється уявлення про репутацію як про певну цінність, від наявності і якості якої залежить подальший успіх партії на політичній арені. Разом із тим, говорити сьогодні про стійку позитивну репутацію цих партій доволі складно з огляду на те, що вона формується, насамперед, довготривалим позитивним підтвердженням сукупних дій тієї чи іншої політичної сили в політичній свідомості громадян.

Наукові дослідження сутності репутації були закладені ще в класичних працях Платона, Арістотеля, Плутарха, Н. Макіавеллі, А. Шопенгауера, Ф. Ніцше, Ф. Честерфілда й інших мислителів.

У вітчизняній політичній науці інтерес до поглибленого вивчення репутації суб'єктів політики, до методів їх формування, тільки з'являється. Окремі аспекти поняття «репутація» досліджувалися, перш за все, в рамках теорії політичного лідерства, «публікрілейшнз», іміджології, політичної комунікації тощо. Різноманітні проблеми дослідження сутності політичного іміджу розглядаються в працях В. Антемука, С. Бульбенюк, І. Варзара, В. Горбатенка, С. Денисюк, Г. Дідух, Г. Зеленько, В. Корнієнка, О. Лісничука, М. Михальченка, Б. Новожилова, Ф. Рудича, Л. Губерського, В. Андрущенко, в яких розкрито проблеми теорії і методології політичної діяльності, влади, культури політико-правового стану особистості.

Аналіз існуючої наукової літератури свідчить про те, що дослідження, які стосуються репутації політичних партій, сьогодні фактично відсутні. Це актуалізує як теоретичну так і практичну необхідність здійснення комплексного дослідження репутації політичних партій, із чого випливає завдання експериментального опрацювання в рамках політичної науки саме феномену репутації.

Із огляду на недостатність наукових досліджень феномену політичної репутації, метою статті є визначення конкретних чинників, що сприяють формуванню позитивної репутації політичної партії в суспільній свідомості, а саме, феномену їх інституціалізації.

У тлумачному словникові С. Ожегова й Н. Шведова подається визначення репутації як «придбана кимось, чи чимось громадська оцінка, спільна думка про якості, достоїнства і недоліки кого-чого-небудь» [10, с. 666]. Поняття «репутація» завжди пов'язане із певною системою цінностей, яку поділяють різні групи громадян, тому в одній і тій ж політичній партії може бути абсолютно різна репутація в різних регіонах. Наприклад, в одному регіоні політична сила може користуватися великою повагою і авторитетом, діючи навіть методами сили і примусу, в той час як в іншому ці методи вважаються категорично неприйнятними. На наш погляд, це пов'язано із якістю репутаційного

капіталу, який є у розпорядженні тієї чи іншої політичної партії. В контексті нашого дослідження під останнім, як нам представляється, слід розуміти суму нематеріальних активів, зовнішніх (імідж) і внутрішніх характеристик політичної партії, що носять стратегічний характер і здатні збільшувати її силу й значимість як для суспільства так і його громадян.

Аналізуючи в цілому чинники, що сприяють збільшенню репутаційного капіталу політичної партії, слід звернути увагу на такі.

По-перше, репутація політичної партії формується протягом тривалого часу, про що свідчать численні дослідження і практичні приклади: сформувати або змінити ставлення до політичної партії на відрізок часу менше півроку, а то й року – неможливо. Адже для того, щоб суспільство оцінило, приміром, виборчі обіцянки конкретної партії й зіставило їх із справами, потрібен час. А без такого зіставлення репутація не зможе сформуватися. Зрозуміло, що ми краще знаємо політичні партії, які мають давню історію, частіше з'являються в засобах масової інформації і беруть участь на виборах, і нічого не знаємо, а, отже, не можемо судити про репутацію тих партій, які нещодавно створені і жодним чином не проявили себе. Тому серйозної ваги набуває інституціалізація політичної партії, як конструктивний чинник її репутації в очах громадян.

По-друге, репутація політичної партії складається вже в процесі її позиціонування. Репутацію не можна контролювати, можна лише намагатися нею управляти, якщо вона є. Політичним партіям для підтримки хорошої репутації необхідне вміння управляти комунікаційними процесами, необхідно домовлятися, знаходити консенсус, вступати у діалог.

По-третє, репутація багато в чому залежить від ступеня довіри громадян, насамперед, до лідера політичної партії, що є найважливішою специфічною ознакою української політики. «Персоніфікація» українського політичного процесу – давно відомий факт, який також необхідно покласти в основу формування репутації політичної партії в цілому.

По-четверте, варто пам'ятати, що репутація не може бути кращою за конкретну діяльність політичної партії. А якщо й може, то недовго – рівно до тих пір, доки суспільство не зіткнеться із реальною діяльністю конкретних партій. Тому ступінь і міра політичної відповідальності партії і її лідера, насамперед, стосовно виконання ними передвиборчих обіцянок є важливим чинником формування і корегування репутації політичної партії.

Як показують соціологічні дослідження, політичні партії й їх представники, нажаль, не виконують фактично до 90% передвиборчих обіцянок, що негативно корегує їх репутацію і негативним чином впливає на її формування [1]. Управління репутацією – це вторинний процес. Однак можлива і примусова «пожежна» корекція репутації, яка може бути пов'язана із необхідністю виходу з кризи, що переживає політична партія в силу найрізноманітніших – залежних і не залежних від неї самої – причин [6, с. 68].

Отже, почнемо із того, що про можливість розв'язання партією тих чи інших проблем, можна говорити лише у зв'язку із стабільним існуванням самої політичної партії. Власне, відсутність останнього фактора суттєво впливає

на підтримку партії із боку електорату. Стосовно цього варто говорити про таке поняття як «інституційний імідж» політичної партії.

Інституалізація політичних партій – це процес надбання партією політичної вагомості та сили, організаційної сталості та досвіду політичної боротьби у виборчих перегонах. Інституалізація політичних партій – це не тільки процес, але й певна властивість та стан. Як властивість – це ступінь матеріалізації партії в суспільній свідомості, в результаті чого вона існує незалежно від своїх лідерів.

Виходячи з дослідження М. Примуша, інституційно політичні партії характеризуються такими основними кваліфікаційними ознаками [8, с. 97–108]:

– політична партія – це громадське об'єднання, головна мета якого полягає в участі в політичному процесі заради завоювання й здійснення державної влади в рамках і в межах конституції та чинного законодавства;

– політична партія – це організація, яка об'єднує індивідів на підставі спільності поглядів, визнання певної системи цінностей, що знаходять своє втілення у програмі;

– політична партія – це об'єднання, яке діє на постійній основі й має формалізовану організаційну структуру.

Крім того, процес інституалізації обов'язково повинна супроводжувати внутріпартійна згода, яка визначається тим, наскільки члени групи працюють разом задля реалізації групових цілей в одному і тому ж напрямі й одним і тим же способом. Інституалізація виявляється, насамперед, у конституційному закріпленні статусу політичних партій із подальшою його деталізацією на законодавчому рівні. Відповідно до ст.2 Закону України «Про політичні партії в Україні» політична партія визначається як «зареєстроване згідно з законом добровільне об'єднання громадян – прихильників певної загальнонаціональної програми суспільного розвитку, що має своєю метою сприяння формуванню і вираженню політичної волі громадян, бере участь у виборах та інших політичних заходах». У ст.6 чітко зазначається, що членство в політичній партії є фіксованим. Обов'язковою умовою фіксації членства в політичній партії є наявність заяви громадянина України, поданої до статутного органу політичної партії, про бажання стати членом цієї партії. Форма фіксації членства в політичній партії визначається статутом політичної партії [9].

В цілому інституційний імідж політичних партій в Україні повинен мати такі елементи: добровільне громадське формування, створене на основі єдності інтересів для спільної реалізації громадянами своїх прав і свобод; фіксоване членство; наявність партійної ідеології; наявність програми, яка є викладом цілей та завдань партії, а також шляхів їх досягнення; головна мета – сприяння формуванню і вираженню політичної волі громадян, участь у виборах та інших політичних заходах, у виробленні державної політики, формуванні органів влади, місцевого та регіонального самоврядування і представництво в їх складі.

Наприклад, Р. Роуз та Т. Маки стверджують, що «ми можемо говорити про інституалізацію партії в тому випадку, якщо вона принаймні тричі брала участь у загальнонаціональних виборах» [2]. Цьому критерію,

наприклад, у свій час (якщо брати до уваги і президентські і парламентські вибори) відповідали лише шість партій (КПУ, НРУ, СПУ, УРП, ПР, Селянська партія). Сьогодні ж, зазвичай, життєвий цикл українських політичних партій, – на думку В. Фесенка, – 10–15 років. Близько десятка партій виступають, як загальнонаціональні. Але багато таких, які просто агенти в регіонах [12].

В основу процесу створення інституційного іміджу сучасних політичних партій в Україні покладено досвід, накопичений у світовому партійному будівництві. Правомірність і результативність розгляду інституалізації як властивості сформулював М. Уелфінг [3, с. 35]. Важливими в цьому відношенні слід вважати такі моменти:

1) місце та роль політичних партій у суспільстві та державі;

2) порядок створення, припинення діяльності та розпуску партії;

3) проблема фінансування політичних партій;

4) успіх на виборах.

Після 2014 р. на політичну арену вийшли партії, створені під час акцій протесту та після їх завершення – «Правий сектор», Блок Петра Порошенка «Солідарність», «Народний фронт», а також створені раніше партії, лідери яких наростили власну підтримку під час Майдану – «Самопоміч», Радикальна партія Олега Ляшка. Значно втратили електоральну підтримку «Батьківщина» та «Свобода». Призупинив свою діяльність «Удар». Втратила підтримку та зійшла з політичної арени колишня партія влади – Партія регіонів, яка зазнала розколу, а також КПУ. Частина представників Партії регіонів створили новий політичний проект – партію «Опозиційний блок».

Серед партій, які подолали виборчий бар'єр на парламентських виборах 2014 р., була лише одна партія, що пододала його на виборах 2012 р. – ВО «Батьківщина», а серед 12 партій, які набрали понад 1% голосів виборців у 2014 р. – лише чотири партії, які досягли такого результату на виборах 2012 р. – ВО «Батьківщина», ВО «Свобода», КПУ, Радикальна партія Олега Ляшка.

По-друге, прототип інституційного іміджу сучасних політичних партій в Україні відтворює інституційний профіль масових партій, який передбачає наявність програми, розгалужену систему місцевих осередків, фіксоване членство, демократичний устрій, широкий спектр соціальних функцій реально існуючу соціальну базу. Разом із тим, ми спостерігаємо таку тенденцію, що громадяни України усе менше й менше взагалі цікавляться політикою.

Так, соціологічною службою Центру Разумкова 22–27 вересня 2017 року у всіх регіонах України за винятком окупованих територій, було проведено соціологічне дослідження, згідно з яким 60,3% респондентів 43,1% – не дуже цікавляться політикою, а 17,2% не цікавляться нею взагалі. Лише 37,7% відповіли, що дуже цікавляться політикою (5%) або скоріше цікавляться нею (32,7%). Важко відповісти – 2% опитаних. Низький інтерес до політики проявляє молодь – серед громадян 18–29 років лише 24% тих, хто цікавляться нею [11].

На рівні програмних документів новостворених партій це відобразилося в ігноруванні партіями потреби в розробці партійних програм, чи використання в

їх якості передвиборних документів. В цілому це призвело до певної уніфікації і спрощення змісту передвиборних програм політичних партій. Якщо говорити про наявність повноцінних партійних програм то слід відзначити ВО «Батьківщину», ВО «Свободу», «Громадянську позицію». У «Народного фронту» та БПП партійні та передвиборні програми фактично збігаються за обсягом і змістом. У РПЛ, «Самопоміч», Опозиційний блок, «Сильна Україна» партійні програми повністю збігаються з передвиборними. Як слушно зазначав у свій час П. Бурдье, – «чим далі розвивається процес інституціоналізації політичного капіталу, тим більша боротьба за інтелектуалів поступається місцем в боротьбі за посади і все більше активісти відступають перед «тримачами прибуткових посад»... Партії можуть, таким чином, доходити до того, щоб жертвувати своєю програмою ради утримання влади або просто виживання» [4, с. 216].

Існують партії, чії програми вміщуються на одну сторінку. Є багато агентств (зокрема, «Укрпартія»), які пишуть програми партій на замовлення. Разом із тим, у 80% партій, створених у 2014–2017 роках, немає ані програм, ані статутів. Так, із 2015 року було створено 76 партій, за 9 місяців 2016 року – 41 партія, але вони не мали цих документів [12].

Сьогодні громадяни визначили такі критерії, за яких партія може вважатися «ною» політичною силою: партію має очолювати некорумпований політик (48%); партію має очолювати лідер, який проявив себе у складних ситуаціях (44%); партія висуває лише реалістичні обіцянки, уникає популізму (34%); партія має чітке бачення, план дій (32%); партія висуває нові обличчя (28%) [7, с. 126].

На цьому зрізі можна зробити висновок, що нині інституційний імідж політичних партій України є ще несформованим, з огляду на те, що з проміж 354 політичних партій України, його мають приблизно лише біля десятка партій. Процес інституціоналізації триває як під впливом зовнішніх євроінтеграційних тенденцій, так і під впливом внутрішніх політичних подій. Тривале домінування партій на політичному ринку актуалізує розширення формату інституційного іміджу вимогою обов'язкової участі у періодичних виборах шляхом висування власних кандидатів на виборні посади. Електоральна спрямованість стає головною рисою сучасних політичних партій в Україні, але при відсутності розвиненого громадянського суспільства ця спрямованість у сучасних політичних реаліях поки що перетворює політичні партії в бізнес-проекти, в інвестиційно орієнтовані структури.

Розглядаючи репутацію як природний інструмент регулювання суспільного процесу, який в різних спільнотах в різній мірі впливає на прийняття рішення про взаємодію з тим чи іншим суб'єктом, ми вважаємо, що роль цього інструменту з часом зростає. Причина тому – доступність колись конфіденційної інформації все більшій кількості людей, думка яких починає впливати на суспільний статус політичної партії. Це обумовлює актуальність і перспективу подальших наукових розвідок у царині політичної науки щодо дослідження конструктивних чинників репутації політичної партії й інших важливих суб'єктів політичного процесу.

Список використаних джерел

1. '84% передвиборчих обіцянок народних депутатів досі не виконані – експерт', 2017, УНІАН, 15 травня. [online] Доступно: <https://press.unian.ua/press/1923351-84-peredviborchih-obitsyanok-narodnih-deputativ-dosi-ne-vikonani-ekspert.html> (дата звернення: 15.05.2018).
2. Rose, R., Mackie, T.M., 1988. '«Do Parties Persist or Fail? The Big Trade-Off Facing Organizations»', *When Parties Fail: Emerging Alternative Organizations*. ed. by K. Lawson and P. H. Merkl, Princeton: Princeton University Press, p.536.
3. Бевз, Т., 2011. 'Інституціоналізація політичних партій як процес', *Наукові записки Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса*, Вип.3, с.31–44. [online] Доступно: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzzipiend_2011_3_5 (дата звернення: 16.05.2018).
4. Бурдье, П., 1993. 'Социология политики', Москва.
5. 'В Україні припинився партійний бум – КВУ', 2018, *Українська правда*, 30 січня.
6. Корнієнко, ВО., Буряченко, ОВ., 2017. 'Репутаційний капітал політичних партій України', *Розвиток освіти, науки, економіки в умовах інтеграційних процесів: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції*, м. Вінниця, 20 квітня 2017 р., Вінниця: ВННІЕ ТНЕУ, Т.1, ч.2, с.67–69.
7. 'Національна безпека і оборона', 2015, №6–7, 180 с.
8. Примуш, МВ., 2002. 'Політичні партії: механізми інституціоналізації і структурної трансформації: дис. ... д-ра політ. наук: 23.00.02', Львів, 362 с.
9. 'Про політичні партії в Україні: Закон України від 05.04.2001 №2365-III (Редакція від 26.11.2016)'. [online] Доступно: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2365-14> (дата звернення: 16.05.2018).
10. 'Толковый словарь русского языка: 80000 слов и фразеологических выражений', 2002, С. И. Ожегов, Н. Ю. Шведова; *Рос. акад. наук, Ин-т рус. языка им. В. В. Виноградова. 4-е изд., доп.*, Москва: Азбуковник, 944 с.
11. Якименко, Ю. 'Більшість українців політикою не цікавляться'. [online] Доступно: <http://razumkov.org.ua/komentari/bilshist-ukraintsiv-politykoiu-ne-tsikavliatsia>. (дата звернення: 16.05.2018).
12. Якименко, Ю. 'Первородний гріх партійного життя'. [online] Доступно: <http://razumkov.org.ua/statii-ta-interviu/pervorodnyi-hrih-partiinoho-zhyttia> (дата звернення: 16.05.2018).

References

1. '84% peredviborchyh obicjanok narodnyh deputativ dosi ne vykonani – ekspert (84% of election promises of people's deputies have not yet been implemented – expert)', 2017, UNIAN, 15 travnja. [online] Dostupno: <https://press.unian.ua/press/1923351-84-peredviborchih-obitsyanok-narodnih-deputativ-dosi-ne-vikonani-ekspert.html> (data zvernennja: 15.05.2018).
2. Rose, R., Mackie, T.M., 1988. '«Do Parties Persist or Fail? The Big Trade-Off Facing Organizations»', *When Parties Fail: Emerging Alternative Organizations*. ed. by K. Lawson and P. H. Merkl, Princeton: Princeton University Press, p.536.
3. Bevz, T., 2011. 'Instytucionalizacija politychnyh partij jak proces (Institutionalization of political parties as a process)', *Naukovi zapysky Instytutu politychnyh i etnonacional'nyh doslidzhen' im. I. F. Kurasa*, Vyp.3, s.31–44. [online] Dostupno: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzzipiend_2011_3_5 (data zvernennja: 16.05.2018).
4. Burd'e, P., 1993. 'Sociologija politiki (Sociology of politics)', Moskva.
5. 'V Ukrai'ni pryvnyvsja partijnyj bum – KVU (In Ukraine, the party boom – CVU stopped)', 2018, *Ukrai'ns'ka pravda*, 30 sichnja.
6. Kornijenko, VO., Burjachenko, OV., 2017. 'Reputacijnyj kapital politychnyh partij Ukrai'ny (Reputation capital of political parties of Ukraine)', *Rozvytok osvity, nauky, ekonomiky v umovah integracijnyh procesiv: materialy Vseukrai'ns'koi naukovo-praktychnoi konferencii*, m. Vinnycja, 20 kvitnja 2017 r., Vinnycja: VNNIE TNEU, T.1, ch.2, s.67–69.
7. 'Nacional'na bezpeka i oborona (National security and defense)', 2015, №6–7, 180 s.
8. Prymush, MV., 2002. 'Politychni partii: mehanizmy instytucionalizacii i strukturoi transformacii: dys. ... d-ra polit. nauk: 23.00.02 (Political parties: mechanisms of institutionalization and structural transformation: dis. ... doctor of political sciences: 23.00.02)', L'viv, 362 s.
9. 'Pro politychni partii v Ukrai'ni: Zakon Ukrai'ny vid 05.04.2001 №2365-III (Redakcija vid 26.11.2016) (On Political Parties in Ukraine: ...

Law of Ukraine of 05.04.2001 №2365–III (Revision from 11/26/2016)». [online] Dostupno: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2365–14> (data zvernennja: 16.05.2018).

10. 'Tolkovij slovar' russkogo jazyka: 80000 slov i frazeologicheskikh vyrazhenij (Explanatory dictionary of the Russian language: 80000 words and phraseological expressions)', 2002, S. I. Ozhegov, N. Ju. Shvedova; Ros. akad. nauk, In–t rus. jazyka im. V. V. Vinogradova. 4–e izd., dop., Moskva: Azbukovnik, 944 s.

11. Jakymenko, Ju. 'Bil'shist' ukrai'nciv politykoju ne cikavljat'sja (Most Ukrainians are not interested in politics)'. [online] Dostupno: <http://razumkov.org.ua/komentari/bilshist-ukraintsiv-politykoju-ne-tsikavliatsia>. (data zvernennja: 16.05.2018).

12. Jakymenko, Ju. 'Pervorodnyj grih partijnogo zhyttja (The original sin of party life)'. [online] Dostupno: <http://razumkov.org.ua/statti-ta-interviu/pervorodnyi-hrih-partiinoho-zhyttia> (data zvernennja: 16.05.2018).

Buryachenko O. V., a search engineer at the Department of Political Sciences, Kyiv National Pedagogical Dragomanov University (Ukraine, Kyiv), Voua@ukr.net, ORCID 0000–0001–5308–2570

Institutionalization of political parties of Ukraine as factor of formation of positive reputation

The phenomenon of reputation of a political party as a certain social value is investigated, the presence and quality of which depends on the success of its activities in the political arena. The essence and importance of institutionalization of political parties as a factor contributing to the formation of their positive reputation in the public consciousness of Ukrainian citizens is analyzed.

Keywords: reputation, reputation capital, political party, institutionalization, political value, image of political parties.

02.41.41 – Сферы социальной жизни.

Социальные явления и институты

УДК 316.33

Велизаде К. Р.,

докторант кафедры философии и социальной работы, Нахчыванский Государственный Университет (Азербайджан), kvelizadeh@yahoo.com

Роль политической системы в формировании политической жизни: социальный философский аспект

Политическая система, являющаяся неотъемлемой частью политической жизни общества, в целом, одна из важнейших систем социальной системы. В статье автор, широко проанализировав понятие политической системы, показал, что оно охватывает организацию политической власти, отношения между обществом и государством и взаимосвязано с другими частями общественной системы и социальными, экономическими, идеологическими, этическими, правовыми, культурными системами.

В статье были привлечены к анализу понятия политической жизни, политического управления и политической культуры и широко описаны политические функции, занимающие главное место в политической жизни современного общества.

Ключевые слова: политическая жизнь, структура системы, государство, интерес, функция, личность.

(статья друкується мовою оригіналу)

Одним из основных элементов политической и общественной жизни является человеческая жизнь. Человек формируется в естественно–антропологических (быт, здоровье, семья, квартира), духовно–культурных (образование, религия, посещение театра, библиотеки, музеев, просмотр телевизионных передач, национальная и этническая культура), акцентно–профессиональных (труд, профессия, производство, предпринимательство) жизненных сферах» [1]. В этих сферах формируются

человеческая личность, основной смысл его жизни, самое главное формируется его идентичность, укрепляются основы самоорганизации и политического участия граждан.

Политическое участие реализуется различными путями: в частной форме – индивидуально; в коллективной форме – организовано, союзами, партиями, сетевыми структурами; в общественно–государственной форме – судами, прокуратурой, законодательством, представительствами в парламенте, целевыми программами, с помощью приоритетных национальных проектов. Всё это помогает людям вести себя как гражданин, член партии, общественного союза.

Своеобразные качественные показатели политической жизни и существования нижеследующие. «Во–первых, по своей структуре управляющая функция политической жизни носит необычайно сложный характер. Сложность этой функции обуславливается повышением важности политических решений в жизнедеятельности современного демократического государства и олицетворяется в системном характере политических процессов. Политическое управление отражает в себе весь управляющий потенциал политики. Во–вторых, в управляющей сфере современного демократического государства формируется сложная политическая система. Существование данной системы означает, что управляющая должностная политика реализуется непосредственно в жизнедеятельности политических связей. Политическая система – это такое политическое событие, которое охватывает в себе все жизненные процессы политики, и её называют «политической жизнью».

Наконец, политика, благодаря собственному существованию, приобретает специальное качество, обусловленное деятельностью специальных общественных учреждений, носителей политической власти. Такое качество выражается в формирующихся особенностях политических связей» [2]. Здесь, в обобщённой форме показывается, что политическое качество политического существования выступает, соответственно, как признак политической культуры. В современном обществе общими направлениями исторического развития политической жизни являются демократизация, расширение политического участия, её качественное развитие в общей системе гражданского общества и достижение высокого уровня политических, правовых, гражданских и культурных факторов.

Одним из понятий, выражающий взаимную деятельность и взаимоотношения политических организаций, играющих важную роль в политической жизни общества, является политическая система. Конечно же, политическая система каждого общества формируется как закономерный результат его развития. Политическая система выражает социально–политическую природу общества, существующие политические отношения, учреждения, нормы и принципы организации власти» [3]. Данная система, являющаяся неотъемлемой частью политической жизни общества, в целом, одна из важнейших частей, элементов общественной системы. Она охватывает организацию политической власти, отношения между обществом и государством и взаимосвязано с другими частями общественной системы и социальными, экономическими, идеологическими,